

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Războiul italo-turc.

Sibiu, 24 Aprilie n.

Războiul dintre Italia și Turcia încă nu e terminat. El decurge și acuma în Tripolitania. Turcia nu vrea să capituleze, și nici să lege pace în condițiile dictate de Italia, care iarăși nu poate să învingă și să zdrobească trupele turcești, aflătoare în apărarea drepturilor statului și sultanului lor.

Probabil, că cu gândul de a constrânge pe Turci, să se supună și să lege pace, Italianii au început Joi dimineața să bombardeze forturile turcești din Dardanele, murând astfel războiul pe un teritor, de care sunt legate interesele tuturor statelor europene. Pentru că Dardanelele, numite în vechime Hellespont, formează strâmtoarea, care leagă marea Marmara cu marea Egee și despărtează Asia mică de Europa. Prin strâmtoarea aceasta trec vasele tuturor statelor în drumul lor spre Asia, prin urmare statelor europene nu poate să le fie irelevant, dacă e liber ori nu pe seama lor acest drum.

Imediat cum s'a știut la Constantinopol, că Italianii au deschis focul în Dardanele, s'a dat ordin să fie închisă strâmtoarea aceasta, pentru că proprietara și stăpâna Dardanelelor e Turcia. Sigur, că Italianii și-au dat în curând seama, că aceea ce fac nu e bine, și astfel nu peste mult s'au retras, și vasele lor au sîstat deocamdată atacurile. A fost vorba deci numai de o mică demonstrație, ori de o încercare de intimidare, care însă nu a izbutit, pentru că la focurile Italianilor au răspuns și Turcii cu contrafocuri. Ca norocul, că perderi mari nu sunt de înregistrat din nici o parte.

Întreprinderea Italianilor ar fi și fost foarte riscată, pentru că Turcia, înțelegând de mult importanța cea mare a Dardanelelor, a făcut fortificații puternice de ambele părți,

astfel, că cine intră în Dardanele cu gând războinic, nu mai ese din ele decât numai nimic cu desăvârșire.

Se svonește, că proba aceasta de bombardare, Italia ar fi făcut-o în înțelegere cu Rusia, și anume în scopul, că după ce Turcia va decreta Dardanelele de închise, Rusia să poată veni cu un protest energetic și să pretindă deschiderea Dardanelelor, în interesul comunicației și al comerțului, făcând astfel presiune asupra Turcilor, ca să lege pace cu Italia. Dar nu era trebuință de nici un protest al Rusiei, ori al altui stat european, pentru că Turcia însași ar fi deschis iarăși Dardanelele, imediat cum s'ar fi convins, că nu o amenință nici o primejdie mai serioasă, că nu mai este espusă la noi atacuri din partea Italiei. Iar până atunci închiderea Dardanelelor s'a făcut tocmai în interesul vaselor straine; pentru că ce s'ar alege din ele, dacă ar străbate apele strâmtoării acesteia tocmai atunci, când lupta între Italiani și Turci ar fi în toiul ei?

Telegramele mai noi ne spun, că Turcia de fapt peste 2-3 zile va deschide iarăși drumul prin Dardanele.

Amănunte despre cele întâmplate în Dardanele, se cuprind în comunicatul oficios al ministrului de război din Turcia, care sună astfel:

„Douzeci și patru vase italienești au fost zărite eri (Miercuri) în largul mării la Lemnos. Azi dimineață (Joi) către orele cinci, un crucișetor și un torpilor inamice au mers spre Samos și au bombardat fără înștiințare prealabilă cazarma. La orele 6 un crucișetor și un torpilor au venit la răsărit de Rhodos pe coasta Asiei și au confiscat un yacht aparținând keditului. Crucișetorul a aruncat ancora în fața portului Rhodos, iar torpilorul a tăiat cablul telegrafic. Alte opt vase s'au prezentat la intrarea Dardanelelor și au început la orele 11 și 45 bombardarea fortărețelor, cari au ripostat.

Inamicul a tras 150 de obuze contra fortului Orhanie și 8 contra fortului Kumkale, și 12 spre Sedderbahr. Nici un proiectil nu a atins ținta. Nici un soldat care a luat parte la luptă, nu a fost nici rănit nici ucis. Numai dormitorul de la Orhanie s'a prăbușit pricinuind moartea unui cal. În dormitoarele de la Kumkale și Sedderbahr un soldat rămas sub dărâmături a fost rănit și unul a fost ucis. Proiectilele fortului Erbogul au avariat un vas inamic, care a fost obligat a eși din linia de luptă. Ordinea domnește în populațiune.”

Din parte italiană apoi s'a dat despre cele întâmplate comunicatul următor:

„S'a primit raportul oficial al comandantului forțelor navale regale de către guvern (de înțeles: guvernul italian.) Rezultă din acest raport, că încrușișarea ce s'a ordonat în Marea Egee a fost îndeplinită cu rezeziune și în mod strălucit. Operațiunile n'aveau de țintă, nici să atace, nici să forțeze intrarea Dardanelelor, și nici să opereze vre-o debarcare. Dovadă faptul, că nici n'au fost imbarcate trupe pe aceste vase. În cursul nopții de 17 spre 18 Aprilie vasele regale au tăiat cablul telegrafic dintre Imbros și Dardanele și două cabluri din Lemnos. Diviziunea a primit ordin să se afe în revărsatul zorilor la intrarea Dardanelelor, în speranță de a determina flota otomană să iasă și să atace vasele italiene. În vreme ce aceste vase defilau prin fața intrării strâmtoării, un contratorpilor turc și-a făcut apariția la intrarea strâmtoarei, evoluând în fața noastră. Divizia italiană atunci a înaintat spre dânsul. În acest timp forturile de pe ambele țărmuri, european și asiatic, au deschis focul contra vaselor italiene de la mare distanță. Am fost nevoiți astfel să răspundem și am bombardat timp de vre-o două ore fortificațiile externe, în vreme ce contratorpilorul dispărea în strâmtoare.

N'am avut pierderi. Forțele italiene atingând ținta ce li se dase, se îndreaptă acum spre coastele Italiei.”

Compărând comunicatele acestea între olaltă, e ușor de descoperit, că unul din ele nu spune adevărul, cel puțin nu în măsura, în cere trebuia să-l spună. Dar să nu căutăm acum care din ele e mai puțin vrednic de crezământ, ci să ne mulțămim cu constatarea faptului, că războiul era să se deschidă și să se poarte și în Dardanele, deci era foarte aproape primejdia, că acum vor fi silite și alte state să intre în luptă, poate chiar și monarhia noastră, dar pentru moment primejdia pare a fi delăturată. Stateam însă foarte aproape de ea. Și poate că și mai aproape stătea — România.

Noul guvern. Domnul ministru-president *Lukács László* și-a rezervat sieși ministeriul de interne și ministeriul de pe lângă persoana Majestății Sale, iar la finanțe vine secretariul de stat din acest ministeriu *Dr. Teleszky*, și ministru croat va fi *Josipovich Géza*. Ceialalți ministri rămân tot cei vechi. Foaia oficioasă va aduce mâne numirea noului guvern și noii ministri tot mâne vor pune jurământul. Pertractările dlui ministru-president cu șefii partidelor opoziționale nu au dat până acuma nici un rezultat pozitiv.

Telegramă. Escelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru *Ioan*, a trimis societății academice „Petru Maior” din Budapesta, din prilejul serbării jubileului de 50 de ani de existență, următoarea telegramă:

Asociindu-mă și eu cu sufletul la frumoasele serbări jubilarie ale societății academice „Petru Maior” implor binecuvântarea cerului asupra lucrărilor ei mănoase, în folosul bisericii, al neamului și al patriei. Meșianu, Mitropolit.

FOIȘOARĂ.

Misiunea episcopilor Gherasim Adamovici și Ioan Bob la curtea din Viena în 1792.

De Dr. Ioan Lupăș.

(Urmare)

Românii ardeleni nu s'au putut bucura însă timp mai îndelungat de binefacerea sistemului iosefin, căci ajungând Iosif II. într'o situație strâmtorată și dificilă, cu câteva săptămâni înainte de moarte a dat așa numita *revocatio ordinationum* (28 Ianuarie 1790) prin care desființă toate dispozițiile sale absolutistice, mai lăsând în vigoare numai pe cele privitoare la toleranța religioasă, la îmbunătățirea stării iobagilor și la curmarea abuzurilor din viața administrativă.

E lucru ușor de înțeles, că această *revocatio ordinationum* a fost primită cu cea mai mare bucurie din partea Maghiarilor, Săcuilor și Sașilor din Ardeal. Când ea a fost publicată în adunarea comitatului Sibiu, ținută la Slămnic în 22 și 23 Martie 1790, s'au încins bencheturi mari de înfrățire între Maghiari și Sași, cari se îmbrățișau de bucurie și dăntăiau împreună.*

Dacă pentru națiunile privilegiate ale Ardealului publicarea edictului restituțional fu un prilej de mare bucurie, pentru Români nu putea să fie tot astfel, căci prin revo-

care ordinațiilor iosefine lor li se închideau iarăși căările spre progres.

Fratele și următorul lui Iosif, Leopold al II-lea, veni la cârma Ungariei și a Transilvaniei cu gândul hotărât de a restitui viața constituțională în aceste țări pe bazele vechi ale constituției feudale. În chipul acesta voia să-și ușureze situația evitând de a ajunge cu factorii hotărâtori ai acestor țări în conflicte permanente și mistuitoare, cum fuseseră a-celea, cari l-au răpus pe Iosif. Se pare că tocmai la sistemul de absolutism luminat al acestuia face Leopold aluzie într'o scrisoare către sora sa Maria Cristina spunând, că este greu a face poporului bine contra convingerii lui.*

Conduc de astfel de vederi Leopold nu întârzie a da curs liber constituției feudale convocând dieta atât în Ungaria, cât și în Ardeal.

Conducătorii Românilor, în legitima lor îngrijorare de soarta poporului, alcătuesc împreună vestita petiție, intitulată „*Supplex libellus Valachorum*”, în care, după o lungă argumentație istorică, formulează în următoarele 5 puncte postulatele politice ale națiunii române din Ardeal:

1. Numirile odioase „tolerați”, „admiși”, „neprimiți între statură” (venetici) să nu mai fie întrebunțate la adresa Românilor, căci ele sunt nedemne și injurioase; națiunea

*) „Es ist schwer dem Volke gegen seine Überzeugung Gutes zu erweisen weil es schwer ist, dass eine Regierung oder selbst der aufgeklärteste Minister besser wisse, was für die Nation passt und ihr nützlich ist, als das Volk selbst, seine Individuen und deren Vertreter” („*Archiv für siebenb. Landeskunde* 1892 pag. 10.)

română să fie reasezată în folosința tuturor drepturilor civile și regnicolare;

2. Națiunii române să i se restituie între celelalte națiuni regnicolare locul, pe care l-a avut înainte de anul fatal 1437, (când s'a încheiat faimoasa „*unio trium nationum*”, caracterizată de un istoriograf al nostru ca o permanentă conspirație împotriva națiunii române);

3. Clerul, nobilimea și poporul român să se trateze în același mod și să aibă parte de aceleași beneficii ca și clerul, nobilimea și plebea națiunilor, cari constituiesc sistemul uniunii;

4. Ca deputați și funcționari publici să fie admiși și Români în număr proporționar;

5. Pentru comitate, scaune și districte să se stabilească numiri mixte ungurești-românești și săsești-românești, ori să li se dea numirile cele vechi, după rându și cetăți.

De încheiere mai cer înțelegerea unui *congres național* (în *conflixu quodam nationali*) în care să se întrunească clerul, nobilimea și statul militar al Românilor.

Această petiție a fost înaintată în Martie 1791 din partea episcopilor Gherasim Adamovici și Ioan Bob direct lui Leopold al II-lea, care prin rescriptul său din Florența (18 Maiu 1791) o transpuse dietei ardeleni spre rezolvare.

O petiție deosebită s'a înaintat tot atunci și din partea clerului greco-catolic, transpusă și aceasta dietei prin rescriptul lui Leopold din Milano (18 Iunie 1791). De asemenea și cațiva nobili Români de origine arată, că de a-

*) Cf. *Fr. Teutsch*; *Geschichte der Siebenbürg-Sachsen*, vol II, pg. 318.

Sinodul din Caransebeș.

Cuvântarea cu care P. S. Sa, Episcopul Dr. Miron E. Cristea, a deschis sinodul eparhial al diecezei Caransebeș, a fost următoarea:

„Venerabil sinod eparhial!

Poporul românesc din patrie, din care o însemnată parte formează credincioșii eparhiei noastre a Caransebeșului, a fost până bine de curând ușor de condus. Era blând, răbdător, cuvințios și ascultător de conducătorii săi firești. Fără de sfatul lor nu făcea nici un pas mai însemnat.

Întreg sufletul poporului era format sub influența binefăcătoare a unei vieți omenice proprii, deși patriarhale, dară toți frumoase și originale, și îndeosebi sub înfrăurirea puternică a bisericii, care în curs de veacuri i-a fost aproape singurul izvor de hrană sufletească; tocmă de aceea din toate manifestările vieții sale sufletești transpiră același duh sănătos din jurul vetrei strămoșești, precum și mirosul sărbătoros al familiei de tămăie, care — străbătând printre bănele altor simpli bisericiuțe de lemn — umplea întreagă atmosferă idilică a satelor noastre.

Preoții acestor biserici — eșii din elită țărănilor noștri dela sate — se deosebiau de ceilalți credincioși numai prin o cunoaștere mai temeinică a cârților sfinte, a tipicului și a cântărilor bisericesti. Nu aveau oare care înaltă cultură lumească; dară — în schimb — erau cu atât mai evlavioși, mai buni bisericieni și de-o cinste ireproșabilă. Totdeauna erau strâns legați de toate interesele poporului lor, și tocmă de aceea în nici o împrejurare nu se despărțeau de el.

În asemenea împrejurări raportul dintre preot și credincioși era intim, familiar, întemeiat pe încrederea dintre un părinte și fiii săi. Era o legătură indisolubilă. Casa preoților era deschisă tuturor poporenilor, cari așau mângăiați de bunăvoință, cu care au fost împărțâși de mângăierea sufletească, și li s'au dat cuvintele sfaturi și în daraverile lor de toate zilele.

Acest fapt întăria mult puterea bisericii noastre ca instituție socială.

Dar vremile nouă au schimbat multe din fața acesteia locane.

De o parte preoții s'au ridicat în cultură, fără ca prin aceasta să câștige ceva religiozitatea și evlavie lor, ba — din potrivă — creșterea lor în institute străine — neținând cont de trebuințele credincioșilor și ale bisericii, căreia vor avea să-i slujească — i-a mai îndepărtat de vechile tradiții ale vieții noastre religioase.

Acest fapt i-a îndepărtat pe mulți și de poporenii. Relația între preot și fiii săi s'a mai răcit. Casa preotului nostru din multe sate nu mai are aceeași intrare largă și deschisă pentru toți sătenii și pentru toate femeile fruntașilor, cari vin ca o nașe cu fiii lor în brațe, ca să poftească pe „părintele“ la botez. Ușa caselor preoțești s'a mai închis, căci — chiar dacă preotul i-ar vedea bucuria pe poporenii săi în casele sale — n'o permite aceasta „doamna proteasă“, căci mobilele și covoarele aduse ca zestre nu sunt pentru opinioe poporenilor, fața de cari creșterea ei, primită în institute străine de noi și cultura noastră, nu are nici un interes deosebit.

proape 2 secolii se observă tendința de a înălțura din oficiile publice pe nobilii de origine română și roagă pe Maiestatea Sa, să binevoiască a dispune ca la vacanțele, ce se vor ivi, să fie aplicați și Români în număr corăspunzător.*)

Când a fost prezentat *Suplex libellus* în dieta din Cluj și s'a cetit rescriptul deosebit de călduros și stăruitor al lui Leopold, ca un fior de spaimă a trecut prin inimile nobililor adunați acolo și cari erau obicinuiți a considera pe bietii Români ca pe niște iobagi osândiți la robie vecinică („*mera et perpetua servitute*“, cum se zicea în *Tripartitum*). Protocolul dietei arată în câteva rânduri sentimentele, de cari au fost diriguitorii țării cuprinși în primul moment. „Staturile țării n'au putut să-și ascundă acea mare sguđuire a inimii, ce le-a cauzat sosirea unui rescript regesc atât de neașteptat (az ország rendjei el nem titkolhatták azt a nagy szivbéli megilletődést, melyet okozott ilyétén nem reménlett királyi levelnek érkezése).“

În cursul verii anului 1791 Români știind, ce rezultat puțin favorabil pot să aștepte dela dieta din Cluj, s'au sfătuit, să trimită deputați la curtea din Viena întru apărarea cauzei lor. Firește mai întâi s'au gândit la episcopii Adamovici și Bob, dar ei se temeau, să nu fie timbrați ca niște „capi ai răsvrătirii“.

Căci pe vremea aceea îndrăzneala de a cere dreptate pe sama poporului român era socotită ca o „răsvrătire“,

*) Petiția nobililor a fost publicată în *Foaia pentru minte, inimă și literatură* din 1863 nr. 11.

De altă parte mijloacele de comunicație stăt de ușoare, și o mulțime de alți factori au produs oarecare conturbare sau chiar desechilibrare, în evoluția succesivă și naturală a dezvoltării popoarelor. Carente extreme s'au oionit și bătut în capete, producând ca efecte niște extreme, adeseori chiar ridicole.

Poporul nostru încă a fost atins de suflarea acestor curente și mișcări sociale și rezultatul este, că o foarte mare parte a credincioșilor noștri a ajuns în o stare de semidoctism, care e încă tare departe de nivelul unei culturi adevărate, și în conformitate cu firea noastră etnică.

În această stare culturală, poporul este foarte greu de condus; și ușor poate apuca în o direcție primejdioasă.

Acest semidoctism unilateral, miop și periculos, își eseroită apoi influența sa distrugătoare în toate direcțiile și își face mendrele pe toate terenurile, corind toate din jurul său. Casa țărănească își perde formele vechi originale; internul ei primește caracter de mahală; portul, dansurile, limba se împistrițează cu elemente străine, de nu le mai cunoști originalitatea.

Biserica — ca instituțiunea cea mai de frunte a poporului nostru — încă nu-i scutită de acest curent greșit. Arhitectura ei nu mai are nimic artistic în sine; pictura a pierdut ori ce legătură cu trecutul; podoabele ei interne înfățișează o caricatură a tuturor stilurilor. Până și băieții cei cu ripizile dela slujbele religioase primesc peste stihar gulerul „administranților“ papistași.

Dela cele externe primejdia trece la convingerile religioase interne, pe cari ceacă a le sguđui și slăbi.

Zilnic avem ocaziune a vedea simbolul tipic al acestui semidoctism. Eu am văzut nu de mult un exemplar d'asio al unui asemenea tip în persoana unui țaran venit pe la Caransebeș.

Avea în picioare ghețe domnești, ciurapi până peste genunchi de o colorare imposibilă, cioreci, cămășă soasă, în loc de peptar o vestă nemțeană, orologia cu lanț gros, masiv, la grumz cravată, și desupra un preafrumos cojoc țărănesc, cu oroi și cusături originale.

V'am atras anume luarea aminte asupra acestei apariții, ca să vedeți amintitul semidoctism personificat într'un tip concret și caracteristic, și ca să vă conving, că — progresând în asemenea direcții — acuz nu ne vom mai cunoaște. Și cum obștea noastră are influența largă și pe terenul bisericesc, duhal greșit — care a produs asemenea caricaturi — va pătrunde tot mai tare pe terenul și în instituțiile ce le avem mai scumpe și vom perde ori ce legătură cu tradițiile trecutului.

Semne îngrijitoare se ivesc destule.

Diferite seote își ouleg și dintre ai noștri prada lor, slăbindu-ne și destrămându-ne rândurile. Se ivesc și în parohiile noastre nazarineni, pocăiți, sămbăteni și alți răsăciți, cari ne strică credința, ce ne-a susținut și ne profanează tainele, tradițiile și obiceiurile bisericesti, cari ne-au întărit și binecuvântat. Ba unii d. e. — ignorând ori ce rugăciune și binecuvântare a bisericii — țin că e de ajuns ca o nuntă să fie validă, dacă mirii și nuntașii au fost fixați la un moment potrivit de un aparat fotografic.

Precum țaranul de mai sus și-a schimonosit prin înfățișarea sa esteroară originalul port al părinților săi, așa acestia din urmă își batjocoresc convingerile interne religioase ale bisericii strămoșești.

Și cum am ajuns la asemenea decadență? Cauzele pot fi multe; dară de sigur una principală este neglijarea din partea noastră a poporului și a tendințelor lui de dezvoltare continuă și într'o direcție sănătoasă.

Conducătorii, eșii din sinul lui, l-au lăsat de sine; nu i-au dat îndrumările sănătoase, de cari avea lipsă, ca să nu răstăioasă pe căi greșite. Cu destul de puțin excepțiuni, cei mai mulți s'au interesat de popor, numai atunci când au avut lipsă de sprinjal lui sau au avut vre-un câștig în urma slujbei ce o au.

Răul e constatat.

Deci cei de făcut pentru a împedece lățirea lui?

Să ne întoarcem la viața patriarhală din trecut, e cu neputință. Lumea ne împinge înainte vrând-nevrând. Poporul e ca o apă vie, ce mereu vrea să curgă, să se miște, să se desvoalte.

Trebuie deci să reluăm firul unei dezvoltări normale încopiate de tradițiile trecutului. Aceasta se poate numai prin mijloacele unei culturi adevărate și temeinice, isvorâte din trebuințele proprii și scutite de curentele, cari nu se potrivesc cu noi și cu țara noastră.

Clericilor și învățătorilor noștri, trebuie să le dăm o cultură temeinică, din care să transpire ca un fir roșu duhal unei creșteri religioase, bisericesti, conștite de toate tradițiile trecutului și aspirațiile viitorului, care să deștepte în sufletul lor simțul misiunii apostolești ce o au; altcum vor privi în oficial lor o slujbă, ca toate slujbele, a cărui îndatoriri le îndeplinești de dragul unei plăți mai bune, sau mai rele.

De altă parte și cath-tii noștri trebuie să-și deie silința a sufla și în inima elevilor lor un puternic duh bisericesc, ca nici inteligența mireană să nu iasă din ogășul tradițiilor bisericii părinților noștri, de care se țin și care de multeori îi ușurează creșterea prin ajutoarele ei însemnate, ce le primește dela ea. Este generală plângerea în privirea domnilor mireni, că nu se interesează desinteresat de biserică, și că s'au înstrăinat de duhal bisericii strămoșești, care stăpănia atmosfera din casa părinților lor.

De acest duh bisericesc au cu atât mai mare lipsă, cu cât în urma principiilor constituționale, pe cari stă viața internă a bisericii noastre, fruntașii mireni — ajungând în corporațiunile bisericesti, atât inferioare, cât și superioare — sunt chemați a fi un stălp puternic al clerului și al arhierului întru conducerea bisericii noastre naționale și mai ales a instituțiilor ei de tot soiul.

Iară de altă parte inteligența trebuie să premeargă o exemple bune poporului, pe care vom a-l ținea cât mai alipit de biserică și instituțiile ei.

Având inteligența noastră clericală și mireană în totalitatea ei o asemenea adevărată creștere, vor înțelege toți — și nu numai un număr restrâns din ei — că datorința sfântă au de a-și rupe o parte a timpului de muncă și pentru cauzele obștești și îndeosebi pentru întărirea și ridicarea în cele bisericesti și culturale a credincioșilor eparhiei noastre.

Pilda celor zeloși în această privință trebuie să se generalizeze.

Invit deși pe toți fruntași eparhiei prezenți aici și pe cei de acasă — clerici și mireni — să studieze cu temel starea credincioșilor bisericii noastre, să le cunoască nevoile și aprofundeze trebuințele. Să stăruie a găsi și mijloacele ducătoare la scop spre o îndrumare sănătoasă a dezvoltării lor ulterioare. Bine pregătiți să caute vreme cu prilej de a descăleca cât mai des în masele largi ale poporului, spre a le da — fiecare, în sfera sa de competență și în bună înțelegere cu toți factorii competenți — îndrumări în cele bisericesti și culturale, curățind holda de buruieni și neghină, ca astfel floarea unei înaintări sănătoase să se poată desvolta neimpedeată.

Și fiindcă sărăcia cu cultura formează 2 poli opuși, cari se resping unul pe altul — în interesul asigurării unui progres cultural mai vădit — trebuie să-i dăm poporului și îndrumări în cele economice, sprijinind — unde nu ne pricepem înșine — cel puțin pe toți acei factori, cari lucră pentru progresul economic al cetățenilor.

Când poporenii eparhiei se vor convinge, că noi — fruntașii lor — ostenim și ne apropiem desinteresat de ei, spre a-i lumina, spre a-i întări și a le arăta căile ce duc la binele lor — și că îi cercetăm nu numai când avem lipsă de ei sau așteptăm dela ei un câștig, ba din contră chiar jertfim din al nostru — muncă și bani — pentru înaintarea lor: — atunci cu încredere se vor apropia și lipi de noi, de biserică și de așezămintele ei. Sfătătorii și îndrumătorii de încredere vom fi noi; iar — dacă nu — vom deveni culpabili a fi lăsat credincioșii pe mâna unor proci mincinoși sau sectari primejdioși deopotrivă pentru biserică ca și pentru stat. Cu aceste vă zio:

Hristos a înviat!

Să ne năzaim deși toți, a reinvia la o nouă activitate, toate forțele de muncă din episcopia noastră, spre sporirea și întărirea bisericii și a instituțiilor ei, spre înaintarea în toate privințele a credincioșilor ei și prin aceasta și spre binele iubitei noastre patrii, a cărei înălțare o dorim și o urmărim prin munca noastră“.

Dela sinod.

În raportul nostru despre ședința a treia a sinodului arhidiecezan, publicat în numărul 39 al ziarului acestuia, s'a făcut o greșală, care trebuie îndreptată, pentru că poate da ansă la răstălmăcirii. Propunerea comisiei bisericești, făcută prin raportul ei, Dr. Vasile Saftu, cu privire la raportul general al consistoriului, ca senat bisericesc, nu a fost cea publicată în ziarul nostru, ci alta, în care se cuprindeau și părți, cari nu puteau fi aprobate și înou-vițate. În contra acestei propuneri (originale) a comisiei și-a ridicat cuvântul: P. C. Sa Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, P. Cosma, Nicolau Ivan, apoi I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, iar comisiunea, ținând cont de părerile exprimate, și-a modificat propunerea și sinodul a primit-o în textuarea publicată în ziarul nostru. Aceasta parte a raportului nostru are să sune deci astfel:

Comisiunea (bisericească) face cu privire la raportul general al consistoriului, ca senat bisericesc, o propunere, care în unele părți ale ei e combătută de P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, de Parteni Cosma și Nicolau Ivar, iar pen-

cum se întâmplă uneori a fi timbrate și în zilele noastre, din partea unor anume cercuri, astfel de revendicări naționale.

Soartea mașteră, de care a fost împărțâșit *Supplex libellus* în dieta dela Cluj, era cunoscută și până acum atât din protocolul dietei, cât și din unele scrieri istorice referitoare la această chestiune.

Despre intervenția episcopilor români și despre călătoria lor la Viena, în interesul cauzei politice naționale, abia în timpul din urmă au eșit la iveală câteva documente,*), circulare și corespondențe cu ajutorul cărora se poate construi o icoană mai fidelă și mai amănunțită a stăruințelor noastre politice dela sfârșitul sec XVIII și a rolului important, ce l-au avut cei 2 episcopi români.

Atât prin cuprinsul celor 2 petiții înaintate de amândoi episcopii în 1792 la monarh, cât și din corespondența episcopului Gherasim Adamovici cu mitropolitul sârbesc Stefan Stratimirovic,**) se lămurese în parte pregătirile, făcute de episcopul Gherasim și de clerul ortodox din Ardeal, în toamna anului 1791 cu scop de a nu lăsa să se zădărnicească frumoasa mișcare constituțională politică inițiată prin „*Supplex libellus Valachorum*“.

O petiție atât de importantă ca „*Supplex libellus Valachorum*“, nu se mai prezentase nici odată dietei ar-

*) Cf. Luceafărul 1907 nr. 4—5, pag. 60, nota 3.

**) Publicată de dl prof. Dr. S. Dragomir în „Revista Teologică“ 1911 pag. 400—423.

delene. Argumentarea vastă, tonul plin de demnitate al acestei petiții, postulatele isvorâte din conștiința de oameni și cetățeni ai acestei țări și mai presus de toate comitiva binevoitoare, cu care monarhul a însoțit această petiție a Românilor impunând staturilor ardeleni să caute mijloace potrivite pentru îndreptarea unei stări de lucruri, care devenise insuportabilă — toate aceste momente au pus în uimire pe reprezentanții celor 3 națiuni ardeleni privilegiate — (Nobili, Săcui și Sași). Comisiunea petiționară, căreia i s'a dat spre studiere „*Supplex libellus*“, a crezut însă că și ușurează munca prezentând postulatele cuprinse în el, nu ca dorințele națiunii române, ci ca niște pretențiuni ale unor oameni tulburători. Deaceea în reprezentația (din 9 Aug. 1791) către monarh îndrăznește să scrie, că „*Supplex libellus*“ este „*fătul unor oameni tulburători*“, și că Români mai înțelepți nici n'au consimțit, nici n'au știut de el. Aceea se vede din cuprinsul lui și însuși episcopul gr.-cat. a mărturisit într'o ședință publică,*), că n'a fost aceea dorința Românilor, ca ei să formeze a 4-a națiune, ci numai ca să li se acorde și lor aceleași drepturi și prerogative ca și celorlalți locuitori ai patriei, cu cari trăesc împreună.

(Va urma.)

*) „... filii cum fiducia detegere sustinemus (Supplicem Libellum) foetum inquietorum solum modo quorundam hominum esse, neque prudentiores Valachos in illum consensisse vel de eo scivisse; patet ex contextu precum ipseque Reverendus Episcopus Graeco-Catholicus in publica nostra sessione declaravit, non ea fuisse Valachorum vota ut quartam constituent nationem“.

tru primirea propunerii e Romul Furduiu și Dr. Nicolae Bălan. Iși spune părerea și I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, în urmă comisiunea își modifia propunerea și sinodal o primește în textuarea următoare:

„Având în vedere supremul scop al bisericii noastre naționale strămoșești, care este formarea caracterului religios moral în fiecare credincios: în conformitate cu frumosul discurs al Excelenței Sale I. P. Sfințitului nostru Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, cu care a deschis sesiunea actuală a sinodului arhiepiscopale, sinodal hotărăște, ca 1. ia cu plăcere ast de toate pastoralele Excelenței Sale; 2. ia cu plăcere ast de toate dispozițiile consistențiale arhiepiscopale; 3. își exprimă hotărâta dorință, ca în biserica noastră fiecare slujitor, dela cel mai mare până la cel mai mic, să fie un orgaan plin de însușire, ale cărui fapte, în întreaga lui viață, să izvorască dintr'o credință luminată și puternică, dintr'o creștere caldă și bisericească, dintr'un sentiment profund religios, urmărind numai și numai pe toată linia realisarea mult doritului caracter religios moral. Pentruca toți slujitorii, mari și mici, să-și poată împlini această sfântă datorie, fără de care biserica noastră strămoșească nu-și poate împlini cereasta datorie pentru feișirea mult cereatului nostru neam: Consistorial arhiepiscopale să caute o modalitate, prin care să se facă posibilă acestora slujitorilor împlinirea datoriilor acestora.”

Din România.

Inchiderea sesiunii corpurilor legislative.

Sesiunea corpurilor legislative române, după cum am anunțat și în numărul trecut, a fost închisă Sâmbătă, cu următorul mesaj de tron, citit în fața senatorilor și a deputaților:

Domnilor senatori,
Domnilor deputați,

Ajungând la sfârșitul actualei sesiuni legislative vă exprim vîile mele mulțumiri pentru munca neobosită ce ați întreprins-o întru discutarea și adoptarea numeroaselor proiecte de lege supuse cercetării domnilor voastre.

Aproape toate legile anunțate în mesajul de deschidere au fost înfăptuite. Amintesc între altele legea meserilor, a creditului și asigurărilor muncitorești, legea încurajării industriei naționale, legea pentru trecerea în proprietatea Statului a a bunurilor de mână moartă, legile financiare pentru scutire de impozite a micilor proprietari urbane și a micilor patentari, precum și ridicarea taxelor vamale în vederea estențierii tratatului.

De mare însemnătate este reforma universitară concepută pe temeiul autonomiei celei mai înalte instituții a învățămîntului public.

Solicitudinea d-tră pentru armată s'a dovedit din nou prin votarea legii de revizuire a organizării și întărirea ei, precum și prin acordarea largă a creditelor cerute, nu mai puțin prin înțelegerea dată bugetului ministrului de război.

Spunerul cheltuielilor necesare pentru realizarea acestor îmbunătățiri se acoperă cu sporul veniturilor evaluate cu prudență și bugetul votat de d-voastră se arată perfect echilibrat.

Dar pe lângă aceste indeletniciri pre-văzute încă de la începutul sesiunii, d-tră n'aștei pregăt de a luara împreună și guvernul meu la îndestularea și a altor trebuințe: cea mai importantă în importanța ei, a fost restabilirea păcii în biserică. Modificarea legii sinodale a curmat contravenționalele dogmatice, iar alegerea Mitropolitului Primat și a noilor episcopi, îndeplinite de marele colegiu, și alegerea a trei arhiepiscopali, făcând pentru completerea definitivă a Sf. Sinod, a asigurat situația normală și mersul liniștit al organizației bisericești.

De amintit mai este în altă ordine de idei, reînființarea Contenciosului administrativ și completerea legii pentru acordarea drepturilor politice locuitorilor din Dobrogea.

Asemenea trebuie menționată în raport cu interesul economic din ultimele legi de care v'ați preocupat: autorizarea construirii unei conducte de petrol dela Băicoi la Constanța.

Pentru rodnică activitate ce ați desfășurat-o astfel, vă aduc încă odată în numele meu și al țării, călduroasele mele mulțumiri.

Eu declar închisă a doua sesiune a Corpurilor legislative.

(99) Carol.

Urmeză semnăturile d-lor miniștri.

NOUȚĂȚI.

Cooperative sâtești. Comitetul central al Asociațiunii se va ocupa de nou zilele acestea cu problema însemnată a cooperativei sâtești, în legătură cu donațiunea de 50 de mii coroane făcută de dl V. Stroescu. Ancheta numită în acest scop, după conferențele sale ținute întâi la Blaj apoi la Sibiu, va propune comitetului să înființeze un birou central cooperativ, care să aibă îndatorirea de a stărua pentru înființarea de înșoțiri pe sate. Biroul central cooperativ va întocmi apoi cursuri speciale, va ține conferențe și va tipări și răspândi informațiunile trebuincioase la întemeierea cooperativei sâtești de ori ce soi.

Aniversare. Implinindu-se în 19 l. o. a 73-a aniversare a regelui Carol al României, s'a oficiat a serviciu divin la mitropolia din București. Slujba religioasă a fost săvârșită de I. P. S. Sa, mitropolitul primat, însoțit de oastea catedralei. Serviciu divin, cu această ocazie, s'au oficiat și în celelalte biserici din capitală.

Dela Academia Română. În ședința publică de Vineri a Academiei Române dl N. Iorga a făcut o comunicare privitoare la politica Austriei față de unirea principatelor, înainte de tratatul de la Paris. Ocupația militară a țării românești de către armata Austriei nu avea alt scop, decât interesele Austriei în provinciile dela Danubiu. Politica bărbăților austriaci urmărea anexarea principatelor: un general austriac, de origine francez, publicase chiar a broșură, în care se cerea și se motiva anexarea Munteniei și a Moldovei la Austria. Dl Iorga a terminat spunând, că va arăta într'o viitoare ședință, cum interese superioare europene au împiedecat pe Austria în acțiunea ei.

Intrunirea directorilor dela școlile secundare. Luna și Mart, în 22 și 23 l. o., s'a ținut în Orăștie obișnuita intrunire a directorilor dela școlile secundare aparținătoare cercului de învățământ al Sibiului. Pe teritoriul acestui cerc s'au găsit 18 școli secundare, și anume 6 de stat, 6 săsești, 2 greco-orientale române (Brașov și Brad), 2 romano-catoalice și 2 reformate. Cu acest prilej directorii au discutat asupra modificării lucrărilor scripturistice ale școlilor, în legătură cu ordinul dat în această direcție de către ministrul de instrucțiune al Prusiei. S'a mai vorbit despre modul, cum s'ar putea face mai practic învățămîntul secundar, precum și despre propunerea obiectelor extraordinare din punct de vedere didactic și disciplinar. Intrunirea a fost condusă de directorul suprem, dl Béla Walther, ca președinte. În onoarea oaspeților s'a dat luni seara un concert, întocmit de corpul profesoral dela gimnaziul din Orăștie.

Dela comitat. Comitetul municipal al comitatului Sibiu ține adunare generală (n. g. la orele 8) estrenată în 29 Aprilie n. o. la ora 9 dimineața, în sala palatului comitatens. La ordinea zilei sunt puse 81 obiecte de interes popătesc.

Prelegeri despre cultura naționalităților. În urma invitației conducătorilor sociologi din Budapesta, doi fruntași de-ai naționalităților austria care din Ungaria au ținut zilele acestea în capitala țării două interesante prelegeri. Unul dintr'înșii, dl Iakšić, a vorbit despre cultura naționalităților sârbești; al doilea dl E. Neugebauer, deputatul Sibiului, a scos la iveală cultura sașilor ardeleni. Vorbitorul din urmă, amintind de concurența economică ce li se creează sașilor din partea poporului românesc, a recunoscut totodată faptul, că sașii au scapat de maghiarizare mai ales prin masa compactă a românimii, de care au fost și sunt înconjuțați. La prelegeri a asistat un auditoriu destul de eterogen, compus din sociologi, din câteva figuri marcante ale vieții politice din Budapesta, și din tinerime. Amândoi oratorii au fost ascultați cu interes.

Colonizare. Din Elisabetopol se știe, că în acest orașel, odinioară armenesc, s'a pornit acum o mișcare cu scop de a coloniza alți oameni aduși din strătate. Se crede, că în felul acesta se vor putea servi elementele „patriotice” ale țării noastre.

Mulțumită. Subscrierul în numele parohiei gr.-or. români din Săcelul-mare mureșului aduc mulțumită marelui binefăcător al neamului românesc Ilustrului Domn Vasile de Stroescu pentru darul de 1000 coroane, dat în scopul edificării bisericii gr.-orientale din Săcel. Săcel, la 20 April 1912. Vasile Maximilian, preot, adm. al Săcelului.

Oficiu nou postal se deschide on 1 Mai n. o. în comuna Petrifalău (Péterfalva), comitatul Sibiului.

La ședința literară a 4-a a Reuniunii meseriașilor sibiieni, ce se va ține Joi în 25 Aprilie n. la 8 ore sere, va ține conferință împreună cu producătorii de schișticon dl Romul Popescu, funcț. la „Albina”, tratând despre munții noștri.

Termenul de abdicere pentru redactori. Înaltă Curie a stabilit de nou (acum a doua oră) că termenul de abdicere pentru redactorii politici este un an de zile. Casul s'a întâmplat cu redactorul responsabil al ziarului unguresc „Magyar Allam”, care nu de mult și-a sistat apariția, fără a da redactorului escontențarea cuvenită. Acesta s'a adresat judecătoriei, și judecătoria a decretat, prin înșințarea înaltă Curie, că fostii proprietari ai foii sunt datorii să-și plătească salariul întreg pe un an. În motivare Curia spune, că munca severă și istovitoare, încât el nu poate fi pus în rând cu funcționarii comerciali, și pentru el nu se poate stabili o abdicere numai de șase săptămâni, ori trei luni, ci de un an.

Panică. Eclipsa solară, de care am pomenit, a produs o mare panică în câteva ținuturi din Portugalia, și cu deosebire în părțile nordice, unde lumea nu știa nimic despre fenomenul ce avea să se petreacă. Locuitorii satelor s'au adunat în străzi și oșzând în genunchi au început a se ruga: toți se temeav, că sosește sfârșitul lumii. Paserile nu mai ciripeau; alte animale, de frică mare, căutau să se ascundă.

Premiu. Poliția vieneză dă un premiu de 20000 de coroane celui care descoperă falsificatorilor de banote de 20 coroane. Falsificatoarele, care circulează în mare număr, sunt produse pe calea fototipică, culoarea lor este cevaș mai ștersă, decât a celor veritabile, iar hârtia este mai moale și mai lucitoare.

Călătorie de studiu? Fostul președinte al camerei franceze, dl Paul Deschanel, a plecat zilele acestea din Paris, cu scop de a merge la Sofia, București și Belgrad. De aici va trece prin Budapesta la Viena, pentru a se presenta în audiență la domnitorul nostru. Se afirmă, că este vorba de o călătorie de studiu; cercurile politice susțin însă, că studiul președinte al camerei franceze a primit dela președintele republicii, dela dl Fallières, o importanță misiune în afacerea războiului italo-turc.

Ortografia. O hotărâre interesantă a răstă zicele acesteia tribunalul din Frankfurt din cauza unui proces de divorț. Știa se, a adus între alte motive și împrejurare, că stimabila sa soțoartă nu cunoaște ortografia. Drept gospodărie, înaintat tribunalul noțiunile de gospodărie, pline de greșeli ortografice comise de dânsa. Cererea soțului a fost respinsă cu motivarea că necunoașterea ortografiei nu poate fi cauză de divorț.

Pentru copiii orbi. În institutul școlilor dela Cluj vor fi primiți pe anul școlar 1912/13, fără deosebire de confesiune și naționalitate, 15—16 elevi orbi. Sunt primiți tineri de 8—14 ani, cari afară de lipsa vederii nu sufer de alte defecte corporale sau sufletești. Locuri gratuite pot obține copiii din părinți săraci, dacă produc certificatul necesar. Petițiile se înaintează până în 31 Mai a. o. la direcțiunea institutului clujan („Vokokál. segélyezett orsz. intézet, Kolozsvár”). Alte amănunte se pot primi la direcțiunea institutului amintit.

Alegerile parlamentare în Turcia s'au terminat cu izbândă tinerilor turoi din partidul „unire și progres”. Parlamentul nou s'a întrunit Joi. Cu nerăbdare se așteaptă să se vadă ce atitudine va observa în chestiunea păcii cu Italia.

La fondul Dr. P. Șpan pentru ajutorarea copiilor de Moș, aplicați la meserii au mai dăruit: Romul Furduiu, preotpresbiter (Câmpeni), 10 cor., Virgil O. nișiu, director gimnazial (Brașov), cor. 250, Dr. Ioan Pop, avocat (Alba-Iulia), 5 cor., Virgil Nistor, funcț. consist., 90 bani; ear din prieteni sârbi, proprietari (Râmnic-Vâlcea): Nicolae Tanaru, proprietar (Râmnic-Vâlcea), George Miha, inv. (Săsel), Ioan Hanzu, paroh (Căcova) și Vasile Părăianu, învățător (Mag), câte 1 cor. Sărănișii cor. 1312/47. Pentru prinos, aduce sinerele mulțumiri, în numele comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: Vio. Tordășan, președinte.

Boicot. În Belgradul sârbesc s'a organizat un comitet cu gândul de a porni o mișcare pentru boicotarea tuturor mărfurilor de proveniență ungară.

Fumatul e oprit. Colonelul regimentului al 5-lea de honvezi din Seghedin a dat o poruncă, în care atât ofițerii cât și soldații sunt oprți de a fuma în tot timpul serviciului, începând de dimineața până seara la ieșirea din serviciu. Fumatul nu este permis nici chiar în pauzele serviciului. Ordinul a produs o mare neplăcere în regiment. Soldații zic, că regulamentul de serviciu stabilește, că în vreme de pace sau în război, întrucât permit împrejurările, se permite militarului nu numai să fumeze, ci să și fumeze. În războiul ruso-japonez, oși și în fața dușmanului, soldații din primele șiruri fumaș; numeroși japonezi și ruși au căzut pe câmpul de luptă cu țigara în gură. Tot asemenea au fumat soldații și la ocuparea Bosniei și Herțegovinei.

Avis.

Membrii români ai adunării municipale din comitatul Sibiului vor ține obișnuita conferință, Luni în 29 Aprilie n. a. c. la orele 8, în casina română din Sibiu.

Având în vedere, că ordinea de zi a adunării generale din aceeaș zi cuprinde mai multe chestii importante, membrii sunt rugați să ia parte atât la conferință, cât și la adunarea generală.

Șiroul.

Teatru.

Astăzi, Mercuri, se cântă opera „Maskenball”, iar mâine, Joi, „Der Evangelimann”.

Din public.*)

Mulțumită publică.

Cu prilejul ședinței publice ținute în 1/14 Aprilie 1912 de societatea de lectură „Andrei Șaguna” a elevilor din secțiunea pedagogică, au binevoit a veni în ajutorul societății cu contribuții benevole următorii domni:

Excelența Sa I. P. S. D. Ioan Meșianu, arhiepiscop și mitropolit, 20 cor. Dr. Ilarie Păcurariu, arhimandrit, 5 cor. Dr. Virgil Cioban, preot mil., Dr. Iancu Meșianu, m. proprietar, Dr. Vasile Saftu, protopresbiter, Dr. Ioan Pop, adv., Dr. Vasile A. Mășianu, adv., Dr. Nicolae Vecerșeu, dir. la fil. „Albina” din Brașov, câte 10 cor. Dr. Eusebiu R. Roșca, dir. sem., Elena Petreșcu, directoară, Șagău, asesor cons., Nina Dunca de Soajo, I. Bordea, Sergiu Medea, protopresbiter, Dr. Nerva Onu, adv., N. N., câte 5 cor. Dr. V. Bolog, dir. s. civ. de fete, Dr. V. Stan, prof. sem., V. Păcală, prof. sem., Dr. V. Moldovan, adv., V. Dumă, protopresbiter, N. N., câte 4 cor. Constantin Dimian, protopresbiter, 3 cor. 20 fil. Dr. V. Corbul, med. mil., Dr. I. Chirilovici, adv., Dr. O. Ghiba, prof. sem., Dr. I. Feleș, prof. sem., Dr. Macrea, Văd. Dr. Săndean, Jovian Mureșian, protopresbiter, V. Tordășan, funcț. cons., câte 3 cor. Constanța Popovici Barcian, Valeria Popovici, Aurelia Moga, Maria Rebeca, Dr. I. Lupaș, protopresbiter. Dr. N. Bălan, prof. sem., Dr. P. Roșca, prof. sem., Dr. S. Dragomir, prof. sem., E. Todoran, prof. sem., A. Popovici, spir. sem., N. Bogdan, prof., Matei Voileanu, asesor cons., Dr. I. Ber, med., Dr. N. Cristea, D. Câmpănu, asesor cons., Miron Jantea, preot catihet, I. Hociotă, catihet, I. Rebeca, asesor la „Albina”, N. Oaris, preot, Căndid Popa, inv., I. Din inv., V. Oaițiu, comer., N. N., P. Bota, M. Muntean, D. Lucaș, A. Simian, P. Cărea, V. Demian, preot, I. Dețian, N. N., câte 2 cor. Stella Comșa, Lavinia Barcian, E. Goga, E. Tordășan, C. Teșleanu, N. N., N. N., I. Tarcalet, inv., M. Bănu, inv., N. N., D. O. ou, N. N., S. Drăgoiu, I. Acențe, N. N., V. Stănilă, N. N., A. Băciu, N. N., B. Simion, N. N., N. N., câte 1 cor. I. Bodea, 70 fil. P. Giurgiu, C. Neșgoe, N. Tordășan, câte 60 fil. S. Agârbiceanu, Elena Șerban, I. Sărbu, D. Tăncuș, M. Poplăcian, R. Șalașiu, N. N., D. Birtol, N. N., P. Neșgoe, M. Stoices, câte 40 fil. A. Pop, E. Sabău, M. Tăndău, G. Vermesen, G. Săciu, N. Colhon, G. Mășariu, I. Vaslu, N. N., D. Bodea, S. Hardu, câte 20 fil.

Tuturor acestor marinoși binefăcători le aducem și pe această cale mulțumită pentru contribuțiile făcute în favorul societății.

Sibiu, în 20 April 1912.

Comitetul

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu primește răspundere.

In atențiunea onoraților domni preoți:

„Smyrnă“ veritabilă de Sumatra

pentru sfintele sărbători și alte ocaziuni, — a sosit în calitate extra-superioară la firma

N. Onițiu,
Nagyszeben—Sibiu.

(90) 8—

Biblioteca Bunului Păstor,
redactată de Dr. N. Bălan.

Nr. 1.

Taina pocăinții

Studiu pastoral

de

Ioan Hianzu,
preot ort. rom.

Prețul 50 fil. + 5 fil.

Se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană, Sibiu.**

La **Librăria arhidiecezană** în **Sibiu** se află următoarele

Icoane sfinte

tipărite în tipografia cărților bisericești din București și aprobate de sfântul Sinod din România.

Icoane mărimea medalion 4×4½ cm.

Maica Domnului Isus Cristos	K f
Sfântul Nicolae	—03
Sfântul Gheorghe	—03
Sfânta Paraschiva	—03

Icoane mărimea 20×25 cm.

Nașterea Domnului nostru Isus Cristos	—20
Botezul Domnului nostru Isus Cristos	—20
Învierea Domnului nostru Isus Cristos	—20
Sfântul Modest	—20
Sfântul Ilie Prorocul	—20
Sfântul Ioan Botezătorul	—20
Domnul nostru Isus Cristos în vesminte de Arhieru	—20
Incoronarea Maicii Domnului	—20
Sfinții Apostoli Petru și Pavel	—20
Puse în ramă sub sticlă, bucata	1—

Icoane mărimea 40×50 cm.

Judecata Domnului nostru Isus Cristos	—45
Sfântul Ilie Prorocul	—45
Învierea Domnului nostru Isus Cristos	—45
Botezul Domnului nostru Isus Cristos	—45
Nașterea Domnului nostru Isus Cristos	—45
Sfântul Ioan Botezătorul	—45
Sfinții Apostoli Petru și Pavel	—45
Puse în ramă sub sticlă, bucata	1-60

Icoane mărimea 15×23 cm.
foarte fine, fondul auriu.

Maica Domnului nostru Isus Cristos	—30
Sfântul Gheorghe	—30
Sfântul Nicolae	—30
Sfinții împărați Constantin și Elena	—30
Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril	—30
Sfânta Paraschiva	—30
Sfântul Dumitru	—30
Puse în ramă sub sticlă, bucata	—80

Icoane mărimea 22×34 cm.
foarte fine, fondul auriu.

Maica Domnului nostru Isus Cristos	—45
Sfânta Treime	—45
Sfântul Gheorghe	—45
Sfântul Dumitru	—45
Sfântul Nicolae	—45
Sfinții împărați Constantin și Elena	—45
Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril	—45
Sfinții Trei Erarhi, Vasile, Grigore și Ioan	—45
Puse în ramă sub sticlă, bucata	1-40

Tablouri (Portrete).

Icoana Inmormântării pe hârtie (aer)	1—
Icoana Inmormântării pe pânză (aer)	5—
Proscemia tipărită cu litere laline	—50
Sfânta și Marea Vineri a Patimilor, adevăc oclirea bisericeii în seara acelei zile mari, formatul 50×65 cm. reproduc în culori	2—
Pentru pach. și porto să se adaugă 30—40 fil. Mitropolitul Ioan Mețianu, format mare	2—
Mitropolitul Șaguna, format mare 2 cor., mic Mitropolitul Miron Romanul	—50
Gozdu	2—
Alexandru I Ioan Cuza, fostul domnitor al principatelor Române-Unite, cu 12 scene din viața sa	3—
Mihailu Viteazul	1-50
Tudor Vladimirescu (1821) formatul 42×58	3—
Domnii Terii Munteniei și Moldovei (dintre cei mai însemnați) 36×58	3—
Omorârea lui Constantin Brancoveanu și a fiilor săi (15 August 1714) formatul 37×58	3—
Pentru tub și pachet. să se adaugă încă 70 fil.	

Aviz.

Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile ele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

(46) 13—

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

VECHIA MEA

experiență este și rămâne, că pentru a alunga liniștele, precum a ajunge și a susține fraged o piele moale și un ten alb, nu există un săpun mai bun ca săpunul renumit în lume, Steckenpferd din Lapte de Crin, marca cal pe băț de Bergmann și Co., Tetschen a/Elbe. Bucata cu 80 fil. se află în farmacia, drogerii, parfumerii și în altele prăvălii aparținătoare branșei. Asemenea e minunată aprobată și Crema de Crin a lui Bergmann „Manera“ pentru susținerea fragedă și albă a mânilor de dame; în tuburi a 70 fil. pretutindeni se află. (60) 7—40

Căștiul cel mai mare ev. Un milion m

Anunț de noroc!

Căștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea
Șanzelor de câștig

garantate de statul Hamburg a marelui loteril de bani în care

13 mil. 731,000 mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Conform noii deciziuni a înaltului guvern, această loterie s'a îmbunătățit prin urecarea capitalului, prin ce în mediu aproape toate câștigurile sa urcat cu circa 4% în proporție de până acum; așa, că nici o loterie din lume nu oferă șanțe atât de splendide.

Căștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos până acum

600,000 mărci

sa urcat la

Un milion mărci.

Căștigurile principale următoare vor fi:

Mărci 900,000	Mărci 305,000
„ 890,000	„ 303,000
„ 880,000	„ 302,000
„ 870,000	„ 301,000
„ 860,000	„ 300,000
„ 850,000	„ 200,000
„ 840,000	„ 100,000
„ 830,000	„ 90,000
„ 820,000	„ 80,000
„ 810,000	„ 70,000

precum și mai multe câștiguri de 60,000, 50,000, 40,000, 30,000, 20,000, 10,000 mărci, ș. a. m. d.

În total conține loteria 100,000 losuri, din cari 56,028 numeri, — deci mai mult ca jumătate, — se vor sorta cu siguranță, succesive în cursul celor 7 clase.

Prețul oficial al lozurilor cl. I. sunt:

Loz întreg M. 10 (K 12)	Jumat. de loz M. 5 (K 6)	Sfert de loz M. 2-50 (K 3—)
-------------------------	--------------------------	-----------------------------

Planul oficial de tragere provăzut cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficială de tragere.

Căștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

3 Mai.

Samuel Heckscher senr.

Cassă de bancă în Hamburg 1013.

Cupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr. Cassă de bancă, Hamburg 1013.

Trimiteți-mi { un loz întreg à M. 10— (K 12—)
„ de jum. à M. 5— (K 6—)
„ un sfert de loz à M. 2-50 (K 3—)

Adresa: .....
Suma o primiți alăturat { Ce nu corespunde a
Prin mandat postal se șterge.
Ridicați-o prin ramburs

(100) 5—16

NOUI piese muzicale de Tiberiu Brediceanu!

LA SEZĂTOARE

Icoană din popor (un act cu un preludiu)

Text de C. Sandu-Aldea și I. Borcia.

CUPRINSUL:

Preludiu și cor.	5. Melodrama	Nr. 9. Cantec haiducesc
Nr. 1. Doina lui Sorin	6. Cantecul Ilenei	9. a) Solo de fluiet
2. Mândruța cu ochii verzi	7. De masă	10. Brâu
3. Cantec din bătrâni	8. Scenă	11. Duet
4. A lui Moș Marin		12. Învărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano cor. 8—
fr. 10—

Doine și cântece românești.

(Canto și piano).

Caietul I. (ed. II).

Foie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

Caietul II. (ed. II).

Ști tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cantec haiducesc.
Tageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Caietul III.

Păsărică mută-ți cuibul.
Leagănă-te frunzuliță.
Turtura din valea sacă.
Ardemite-ai codru des.
Ce vi', bade, târzior.
Tu te duci, bade, sărace.
Foie verde, foie lată.
Pe unde umblă doru'.

Caietul IV.

Pe sub flori mă legănai.
Foie verde, pup de crin.
Sus în vârful dealului.
Mândro, de dragostea noastră.

Când treci, bade, pela noi.
Frunză verde, frunzuliță.
Auzi, mândro, cucu-ți cântă.
S'a dus cucul de p'aici.

Jocuri românești.

(Piano solo).

Caietul I.

Lugojana.
Măzărca.
Ardeleana (ca 'n Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora.
Ardeleana (ca 'n Banat) II.

Caietul II.

Ardeleana (ca 'n Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brâu II.

Caietul III.

Brâu III.
Hațegana.
Ardeleana (ca 'n Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca 'n Banat) V.
Brâu IV.

Caietul IV.

Hora.
Învărtita III.
Brâu V.
Pe picior IV.
Din Maramurăș.
Ardeleana V.
Danțu.
Ardeleana (ca 'n Banat) VI.

Prețul unui caiet cor. 4—
fr. 5—

Preludiu și Hora din „Serata etnografică“, pentru piano, ed. II.

Bândunica, vals, pentru piano, ed. II.

Viorele, vals, pentru piano, ed. II.

Aurora, vals, pentru piano.

Prețul à cor. 2—
fr. 2-50

Quadrille pe motive românești . . . . . cor. 2—
fr. 2-50

Hora (cis moll) . . . . . cor. 1-50
fr. 2—

De vânzare la:

Librăria arhidiecezană, Sibiu (Nagyszeben)

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul“,
însoțire economică, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoi, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

— Însoțirea economică —

„Mugurul“,

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(455) Material disponibil în altoi peste 40—

trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoi!